

BIBEL OG BEKJENNELSE

NR. 4 2023 – 43. ÅRGANG

*«Syndens lønn er døden,
men Guds nådegave er evig liv i Kristus Jesus, vår Herre.»
(Romerne 6,23)*

BIBEL OG BEKJENNELSE

utgis av Den Lutherske Bekjennelseskirke.
ISSN 0806-5365

Bladet kommer ut med fire nr. pr. år.
Frivillig abonnementsavgift kr 150,- pr. år
Bibelsitater er fra Bibel 2011 © Bibelselska-
pet, dersom ikke annet er nevnt

Redaksjon: Tor Jakob Welde (ansv. red.),
Egil Edvardsen og David Edvardsen

Redaksjonens adresse:

T.J. Welde, Sundts veg 9A, 5221 NESTTUN

E-post: pastorwelde@gmail.com

Internett: www.luthersk-kirke.no

Bankgiro: 3361 16 43948

Ekspedisjon: Egil Edvardsen, egil@luthersk-
kirke.no, tlf. 99 03 98 56

DEN LUTHERSKE BEKJENNELSES- KIRKE (LBK)

Den Lutherske Bekjennelseskirke er en evangelisk-luthersk kirke som tror at Gud har gitt hele verden det glade budskap om den forsoning som har skjedd i Kristus. Vi tror at Jesus Kristus er sann Gud, at han har blitt menneske for vår skyld, levd et liv uten synd, lidt og dødt i vårt sted og oppstått fra de døde. Vi tar imot denne forsoning gjennom troen, får tilgivelse for alle våre synder og har løfte om evig liv sammen med Gud. Hensikten med vår kirkes eksistens er å føre videre dette glade budskap, og samles omkring forkynnelsen, dåpen og nattverden for å vokse i den tro vi har fått av Gud.

Vår kirkes tro har en eneste grunnvoll, nemlig det Ord som Gud har gitt oss i Det gamle og nye testaments hellige skrifter. Det er Gud selv som har inspirert de menneskelige forfatterne av Bibelens 66 bøker, og derfor må disse skrifter ikke betraktes som menneskelige produkt, men som Guds eget ord. Bibelens ord er den eneste normen for sann kristen lære. Vi tror at Bibelen må leses ut fra dens egenart og karakter. Poesi må leses som poesi, historie som historie, og så videre.

Vi bekjenner oss til de lutherske bekjennelsesskriftene som er samlet i Konkordieboken fra 1580, ettersom vi har funnet at de overensstemmer helt med vår kirkes eneste grunnvoll, Bibelen.

Vår tro er ikke ny, men har funnes i alle tider, der mennesker har tatt imot Guds ord og rettet seg etter det. Fordi vi vet at vi er store syndere for Gud, behøver vi Guds ords rene og klare undervisning der tilgivelse og oppreisning gis oss i forkynnelsen av Jesu forsoningsverk.

LBK deler tro og kirkefelleskap med KELK, Den konfesjonelle evangelisk-lutherske konferansen, som består av 32 medlemskirker rundt omkring i verden, blant annet Evangelisch-Lutherische Freikirche i Tyskland, Evangelical Lutheran Synod og Wisconsin Evangelical Lutheran Synod i USA. I alt er vi omkring en halv million kristne i dette internasjonale fellesskap. Det er vårt håp at flere skal komme med i vårt fellesskap der Frelseren Jesus og syndenes tilgivelse alltid står i sentrum.

Folkefrelsar, til oss kom

Nå i den mørkeste tiden på året får vi tenne lys og tenke på han som kom til jorden for å gi oss sin fred midt i verdens ufred og nød, mens vi synger de vakre adventssalmene våre. Som den vi her skal kikke litt nærmere på: *Veni, redemptor gentium*. Denne juvelen ble skrevet på latin av biskop Ambrosius av Milano så tidlig som på 300-tallet og er dermed en av de aller eldste menighetssalmene vi har.

*Folkefrelsar, til oss kom,
fødd av møy i armodsdøm!
Heile verdi undrast på
kvi du soleis koma må.*

*Herrens under her me ser,
ved Guds Ande dette skjer.
Livsens ord frå himmerik
vert i kjøt og blod oss lik.*

Salmedikteren er fylt av undring idet han ser fram til feiringen av Frelserens fødsel. Ja, for det at Guds evige Sønn ble menneske, «unntaget ved Den Hellige Ånd, født av jomfru Maria», er noe helt uten like. Det var forutsagt i Skriften og sånn sett ingen total overraskelse; likevel er dette noe vi aldri kan slutte å undre oss over. Guds profet hadde talt om at en jomfru skulle føde en sønn, et barn med navn som «Veldig Gud» og «Fredsfyrste» (Jesaja 7,14; 9,6). Og denne lovede Mes-

sias skulle samtidig være en enkel «spire» som ble foraktet og ikke regnet for å være noe (Jesaja 53,2-3). Det var armod og nød allerede den natten han kom til verden, et lite menneske av kjøtt og blod som oss, og ble lagt i en krybbe, matfatet til dyrene. Men han er jo samtidig det levende og livgivende Ordet, Gud selv, som står høyt over verden, og alt i verden er blitt til ved ham! (Joh 1,1-3.10). Hvorfor kommer han på denne måten? Noe så underlig!

Denne salmen av Ambrosius fikk en viktig funksjon da feiring av advent begynte å bli vanlig blant kristne fra 400-tallet. Martin Luther laget en ny tysk oversettelse (*Nun komm der Heiden Heiland*) til adventsfeiringen i 1523. Samtidig omformet og forenklet han den gamle middelaldermelodien (muligens komponert av Ambrosius) som hadde vært vanlig å bruke, til den versjonen vi er mest vant med nå i dag. Siden 1500-tallet har salmen ofte blitt plassert på hedersplassen lengst framme i salmebøkene. Nynorskversjonen her i artikkelen er gjort av Bernt Støylen og står som nr. 1 i Norsk Salmebok 1985.

*Utan synd han boren er
Som all synd for verdi ber.
Han er både Gud og mann,
alle folk han frelsa kan.*

Jesus er født uten synd. På den måten er han helt ulik oss, vi som med kong David må bekjenne at *med skyld ble jeg født, med synd ble jeg til i mors liv* (Sal 51,7). Engelen Gabriel sa til jomfru Maria at fordi det var Den Hellige Ånd som skulle sørge for at hun på mirakuløst vis ble gravid, «skal barnet som blir født, være hellig og kalles Guds Sønn» (Luk 1,35). Han måtte være slik, hellig og syndfri – og et sant menneske, samtidig som han er sann Gud – for å kunne frelse oss. For han skulle være vår alles stedfortreder og oppfylle lovens krav til oss om syndfrihet. Og da han døde på korset, var det ikke på grunn av noen egne lovbrudd og synder han hadde gjort, men på grunn av våre og hele verdens synder, som ble lagt på ham.

Aurelius Ambrosius (ca 339-397 e.Kr.) ble født i Trier (i dagens Tyskland) og kom tidlig til Roma for å studere jus, retorikk og litteratur. Allerede som ung mann ble han utnevnt til guvernør og stasjonert i Milano, en av Romerrikets største og viktigste byer. Innbyggerne der fikk snart stor sans for sin nye leder.

Da biskopen i Milano døde, ble det stor uenighet om hvem som skulle velges til ny biskop. Ved bispevalget var Ambrosius til stede i den fullsatte kirken, og fordi det var hans ansvar å holde ro og orden i byen, grep han ordet for å prøve å roe ned den ansente stemningen. Mens han talte, hørtes plutselig i forsamlingen en barnestemme som ropte «Ambrosius, biskop!» Dette ble oppfattet som Guds røst, og mange flere begynte å rope det samme. Først var han motvillig, men det var bortimot umulig å stå imot, da til og med keiseren ønsket dette. (Romerrikets mektige ledere hadde nylig begynt å vise stor interesse og respekt for kristendommen.) På dette tidspunkt var Ambrosius ennå bare katekumén, dvs. en som mottar

undervisning som forberedelse til dåp. Men ikke lenge etter ble han døpt, og en uke senere vigset til biskop, den 7. desember i år 374. Ambrosius kastet seg over teologistudiene og ble en fremragende kirkeleder og teolog som underviste mange gjennom sine preker og skrifter. Han la også stor vekt på sanger og hymner som et middel for å nå ut til folk og fremme den rette tro.

På 1500-tallet henviste de lutherske reformatorene gjerne til Ambrosius' skrifter for å gjøre det klart at læren om rettferdiggjørelse ved troen alene overhodet ikke var noe ubibelsk og nytt som Luther hadde funnet på. I Den augsburgske bekjennelses artikkel 6 leser vi: «Det samme lærer også de gamle kirkelige forfattere. Ambrosius sier nemlig: «Dette er fastsatt av Gud, at den som tror på Kristus, er frelst uten gjerning, ved troen alene, idet han uten vederlag tar imot syndsforlatelsen.»»

*Frå Gud Fader kom han her,
heim til Gud hans vegar ber,
ned han fór til helheims land,
uppfór til Guds høgre hand.*

Som i den apostoliske trosbekjennelsen nevnes her Jesu nedfart til helvete/dødsriket («helheims land»). I Martin Luthers oversettelse av salmen står det: *fuhr hinunter zu der Höll*. Det handler altså om pinens sted, helvete, Hölle, og ikke noe slags «skyggenes land» eller «ventestedet for de døde», som er ideen mange forbinder med uttrykket «dødsriket». Jesus steg ned til helvete, ikke for å lide, men for å proklamere sin seier over djevelens og dødens makt (Jf. 1 Pet 3,19).

Ambrosius' salme er litt som en trosbekjennelse i sangform; med korte setninger får han uttrykt mye av det viktigste i vår kristne tro:

*Du som er Gud Fader lik,
ver i vanmakt sigerrik!
Med din guddoms velde kom,
styrk oss i vår armoadsdom!*

Spørsmålet om Jesu guddom, og at hans makt er like stor som Faderens, var viktig for de kristne på 300-tallet, fordi vranglærere sto fram og hevdet det motsatte; det ble påstått at Jesus ikke var like evig som Faderen, og mindre mektig. Så Ambrosius understreker her at Sønnen «er Gud Fader lik» med «guddoms velde». For han er jo, som vi sier i Den nikeniske trosbekjennelsen (fra samme tidsperiode): «av samme vesen som Faderen». Men tenk, det var ved å legge sin store guddoms makt til side og bli svak her på jorden at Jesus vant seier over mørkemaktene (Jf. Fil 2,6-8). Nå både kan og vil han styrke oss arme, svake kristne i den troskampen vi må stå i.

*Klårt di krubbe skina kan,
ljuset nytt i natti rann,
naud og natt til ende er,
trui alltid ljuset ser.*

*Lov og takk, du Herre kjær,
som til verdi komen er!
Fader god og Ande blid,
lov og takk til evig tid!*

Med det nyfødte barnet som er lagt i krybben er det kommet et stort lys inn i denne verdens nattemørke. Jesu fødsel og liv her på jord, hans død og oppstandelse er en oppfyllelse av profetiene i den hellige Skrift. Gud har holdt sine løfter. Messias er kommet i kjød, og han kommer i hjertene våre ved troen; han skal også komme igjen i herlighet til sist. Dette budskapet fyller hjertene våre med adventshåp og fred, takk, lovsang og sann juleglede.

Tor Jakob Welde

Juledag

Lukas 2,1–20

Jesu fødsel er omtalt flere steder i Det gamle testamente, bl.a. hos profeten Jesaja: «Et barn er oss født, en sønn er oss gitt» (Jes 9,6). Dette er og blir den store og viktige grunnen til at vi feirer jul. Jesus Kristus, Guds enbårne sønn, Han som var i begynnelsen hos Gud – Han som selv er Gud og som alt som eksisterer er blitt til ved – Han ble født til denne jorden som et menneske.

Denne begivenheten, som er så vidunderlig og salig og som overgår all vår fatteevne, var godt forberedt. Gjennom århundrene hadde det jødiske folkets skjebne og vitnesbyrdet fra profetene pekt fram mot denne helt enestående hendelsen. Ja, allerede på syndefallets dag, den forferdelige dagen da våre første foreldre Adam og Eva i hovmod og trass vendte seg bort fra Gud, deres Herre og Skaper, og dro over seg selv og hele menneskeslekten en forferdelig skyld og uendelig stor straff; allerede da lovet Gud å sende en Frelser som skulle berge dem. Gud sa til slangen, bedrageren som er djevelen, at kvinnens ætt – eller avkom – «skal knuse ditt hode» (1 Mos 3,15).

Men Guds frelsesplaner går faktisk enda lenger tilbake. Allerede før skapelsen, fra evighet, var det en del av Guds plan å frelse oss mennesker ved sin Sønn, Jesus Kristus. Paulus skriver at dette

var «Guds evige forsett, som han nå har fullført i Kristus Jesus, vår Herre» (Ef 3,11). Gud den Allvitende, forutså syndefallet, og Jesu forsoningsgjerning på Golgata var allerede bestemt «før verdens grunnvoll ble lagt» (Ef 1,4). Det er derfor det heter om Ham som vi feirer fødselen til i dag, at Han er «Lammet som er slaktet fra verdens grunnleggelse» (Åp 13,8, Svenska Folkbibeln 1998).

Ved dette offeret var det Jesus vant seg et rike. Dette riket kan ikke pekes ut på noe kart, for det er et rike som er usynlig for jordiske øyne. Det er et åndelig rike, og Jesus sier derfor til Pilatus: «Mitt rike er ikke av denne verden» (Joh 18,36). Frelseren vår snakker her om Guds rike, hvor Han selv er Kongen.

Jesus er Kongen

Om barnet som blir oss født, heter det at herreveldet er lagt på Hans skuldre (Jes 9,6). Så svake skuldrene Hans er der Han ligger i krybben! Men likevel er det på disse skuldrene kongeriket skal hvile. Barnet i krybben er en Konge, ja, alle kongers Konge, konge i det rike som består når alle andre riker forsvinner, Konge i himmelriket. Han var like liten og sped som vi alle var som nyfødte, og Han forble i alt lik oss, med unntak for synden. Men han er samtidig Gud. Det

er dette som gir julebudskapet dybde og evighetskarakter. Hvem kan fatte dette? Hvem kan fullt ut forstå at spebarnet som ligger der er den Allmektige Gud, den Evige, kongenes Konge? Mange vil ikke tro på det heller. Jesaja sier: «Hvem trodde budskapet vi fikk? Hvem ble HERRENS arm [dvs. makt eller kraft] åpenbart for? Han skjot opp som en spire for Hans ansikt, som et rotskudd av tørr jord» (Jes 53,1–2).

Jesusbarnets storhet kan ses av de navnene Gud ga Ham ved profeten Jesaja: «Under, Rådgi-ver, Veldig Gud, Evig far, Fredsfyrste» (Jes 9,6). At spebarnet i krybben er Veldig Gud, er det som kalles inkarnasjonens mysterium, at Gud tok på seg menneskelig natur, kjøtt og blod; eller som vi også kaller det: Julens mysterium. Jesus Kristus er på samme tid menneske og Gud. Han er det sanne mennesket, det eneste mennesket som har vært fullkommen, helt uten synd. Men at Han er et sant menneske, betyr også at Han er et virkelig menneske, at Han, akkurat som alle andre mennesker, ble født ut av mors liv som et forsvarsløst barn. Han er altså født til jorden, slik som milliarder av barn er blitt født. Han ligger i et svøp, Han drikker av sin mors bryst, han pludrer og ynker seg. Den Allmektige, hvis makt er uten grenser, ligger hjelpeløs og

får omsorg og pleie. Den allvitende, som er all kunnskaps kilde, skal lære seg å gå og snakke. Han, som er høyt hevet over verden og som har skapt alt, har steget inn i vår verden for å lære seg lydighet.

Jesus er altså den Frelseren og Kongen som ble lovet allerede på syndefallets dag. Om Ham vitnet senere hele rekken av profeter. Likevel vet vi at de fleste av jødene, Guds eget folk, ikke tok imot Ham. Vi vet også, og dette er en stor sorg, at de fleste heller ikke tar imot Ham i dag. Dette kan naturligvis ha å gjøre med forskjellige ting, men en av grunnene er at mange har feil oppfatning om hva de trenger befrielse og frelse fra; de har vanskelig for å oppfatte tilværelsens åndelige realiteter og tenker kun på det materielle. «Hvis jeg bare kunne få det eller det, eller om jeg bare kunne klare å få til den eller den forandringen, så ville alt bli bra.» Nettopp den holdningen gjorde at Jesus ble avvist av de fleste da Han kom og fortsatt blir avvist av et flertall mennesker i dag. Denne misoppfatningen på den ene siden – vi kan kalle den for verdslighet – og Jesu verk, hans frembringelse av virkelig frigjøring på den andre siden, skal vi nå komme nærmere inn på.

Hensikten med Jesu fødsel

Den generelle jødiske forventningen til Messias var at han skulle være en verdslig hersker. Folk håpet på en frigjører som skulle kaste ut den romerske okkupasjonsmakten, en konge som skulle regjere et fritt Israel preget av fred og enhet og gjenskape nasjonens storhet og glans fra kong Davids tid. Barnet som ble født i en liten stall, eller den voksne mannen som sto fram med en så enkel skikkelse, uten våpenmakt eller rikdom, passet ikke med forventningene de hadde til Messias. Men, det var ikke noen ytre forandring Messias sitt opp-

drag handlet om. Han skulle ikke befri dem fra Romerriket, men fra synden, døden og djevelens makt. Det var en åndelig kamp Jesus kjempet, det var en åndelig seier Han vant, og det var et åndelig rike Han grunnla. «Mitt rike», sier han, «er ikke av denne verden» (Joh 18,36).

På samme måte som de fleste jøder var styrt av feil forventninger, er det mange i dag som ønsker å forstå og forklare betydningen av evangeliet på en ytre måte. Evangeliet, sier de, handler om verdensfred, sosial rettferdighet, likeverd, likestilling, miljøvern, kanskje til og med dyrebeskyttelse osv., altså ting som man kan merke og oppfatte med et jordisk øye. Men englenes sang den hellige julenatten, «Ære være Gud i det høyeste, og fred på jorden blant mennesker Gud har glede i!» (v 14), handler ikke om at hensikten med Jesu fødsel var å oppnå fred mellom mennesker og nasjoner på jorden eller forbedrede sosiale forhold. Hvis Jesu gledesbudskap til de fattige hadde vært at Han ville avskaffe fattigdom og nød på jorden, og hvis englesangen handlet om ytre fred, så må vi konstatere at Jesus ikke har lykket med oppdraget sitt. Det er nemlig ikke mindre fattigdom eller krig i dag enn det var da Jesus gikk her på jorden. Hvis Jesu oppdrag gjaldt slike ting, hadde han heller ikke på korset kunnet slå fast: «Det er fullbrakt» (Joh 19,30).

Nei, det var for å grunnlegge sitt Rike, som ikke er av denne verden, at Han ble født blant oss. Han vant seieren på korset. Det var på grunn av forsoningsverket på Golgata Han ble født. Korsets truende skygge hvilte allerede over stallet i Betlehem. Han ble født her hos oss for å dø vår død. Jesus sier selv: «Menneskesønnen er ikke kommet for å la seg tjene, men for selv å tjene og gi sitt liv som løsepenge for mange» (Mark 10,45). De spedte skuldrene skulle

bære korsets tverrbjelke langs smertenes vei opp til Golgata slik at herreveldet skulle kunne hvile på dem. Men da ble også seieren fullkommen. Han tok alle våre synder på seg, og i stedet får vi kle oss i Hans rettferdighet slik at vi kan tre fram for Gud rene og hellige.

Det evige evangeliet

Vi leser i evangelieteksten vår at det gikk ut en befaling fra keiser Augustus om at hele verden skulle innskriveres i manntall. Vi leser også at ved en engel fra himmelen gikk det samtidig ut et gledelig budskap om at det var født en Frelser for hele verden. Budskapet fra Roma ble den gangen hørt over hele verden. Budskapet fra himmelen ble bare hørt av noen gjetere.

I dag bryr ingen seg om befalinger fra keiser Augustus. Men millioner av mennesker over hele verden samles nå for å lytte til gledesbudskapet fra himmelen. Budskapet fra denne verdens herrer har kort levetid. Budskapet fra himmelens Herre består til tidens ende.

En Frelser er født. Det var og forblir det himmelske budskapet. Det betyr lys over en mørk verden. Jesajas ord fra den gammeltestamentlige leseteksten om folket som vandrer i mørke i dødsskyggens land, er mer enn et effektivt bakteppe for julelysene. Det er en realistisk beskrivelse av verden uten Gud, uten en Frelser. Jesus er verdens lys. Den som følger Ham skal ikke vandre i mørket, men ha livets lys (Joh 8,12). Når det lyset skinner inn i et menneskes hjerte, må mørket trekke seg tilbake og hjertet fylles av fred, glede, tro, håp og kjærlighet. Amen.

Lars Borgström, Sverige

Foto: William Christen, unsplash.com

Julens budskap ble forkynt i det gamle Kina

I begynnelsen av 1600-tallet oppdaget kinesiske arbeidere en stele som lå begravd utenfor den gamle hovedstaden Chang'an (moderne Xi'an) i det sentrale Kina. Den var reist i år 781 og berettet om kristne misjonærer som ankom hovedstaden i år 635. Teksten beskriver hvordan Tang-dynastiets keiser Taizong ga offisiell tillatelse til misjonæren Alopen å spre «Den strålende undervisningen» (*Jingjiao* på kinesisk) og bygge kirker. Teksten fortsetter med å beskrive hvordan kirken fikk utbredelse i Kina i de følgende 150 årene.

Selv om den kristne Xi'an-stelen ikke er så kjent for europeiske og amerikanske kristne, er den i dag velkjent blant kinesiske kristne. De er glade over å vite at deres forfedre fikk mulighet til å høre evangeliet i Kina. På 600-tallet reiste misjonærene til Kina via den berømte Silkeveien fra Irak og Iran. De forkynte evangeliets budskap på syrisk med syrisk alfabet som var ganske likt det arameiske språket som ble talt i Palestina på Jesu tid. Den store stelen er for det meste skrevet med vakre kinesiske tegn, men har også en del på syrisk. På 1900-tallet ble ytterligere kinesisk-kristne dokumenter oppdaget i Silkeveibyene Dunhuang, og disse har fordypet vår kunnskap om denne tidlige kirken og dens undervisning.

Ved å kombinere deler av steleteksten med teksten i en av de andre nylig oppdagede rullene, *Boken om Herren Messias*, ser vi hvordan misjonærene forsøkte

å gjengi julehistorien i det gamle Kina:

Da «vår treenige Gud delte sitt vesen, den lysende og ærefulle Messias, og skjulte sin sanne majestet, viste han seg som et menneskelig vesen» (*Stelen*).

«Himmels Herre sendte den avkjølende vinden [Den Hellige Ånd] til en jomfru som het Maria. Deretter gikk den avkjølende vinden inn i Marias morsliv, nøyaktig som himmels Herre hadde sagt, og Maria ble straks med barn. Derfor sendte himmels Herre den avkjølende vinden for å betjene denne jomfruen, og hun ble med barn uten en mann ... Maria fødte senere en liten gutt som fikk navnet Yishu [Jesus]. Hans far var den avkjølende vinden» (*Boken om Herren Messias*).

«Gud i himmelen forkynte en fest. En jomfru fødte en vis mann i Da Qin [Romerriket]. En strålende stjerne forkynte de gode nyhetene. I Persia så de den skinne og kom med tributt» (*Stelen*).

«På den tiden da Messias ble født, så hele den omkringliggende verden en klar og skinnende stjerne på himmelen over jorden. En ny, klar og skinnende stjerne åpenbarte seg på himmelen. Stjernen var like stor som et vognhjul, på det klare, skinnende og rene stedet der himmels Herre bor» (*Boken om Herren Messias*).

Fortellingen om magerne eller de vise menn var særlig populær i den syrisktalende kirken i det gamle Persia. De var overbevist om at magerne hadde kommet fra Persia, og at Gud hadde sendt

stjernen for å føre evangeliet til Persia da magerne spredte det glade budskapet om frelsen i sitt hjemland etter at de hadde kommet tilbake fra Betlehem.

Disse gamle tekstene forklarte også hvorfor gudemennesket Messias kom til jorden den første julen. De beskriver i detalj hvordan Messias, selv om han var uskyldig og uten synd, ble arrestert, forhørt og henrettet. «Messias ofret sin kropp for dette onde på vegne av alle mennesker. Han ble sendt til denne verden fordi han visste at alle mennesker hadde like korte liv som et stearinlys. Han forkynte for menneskene i denne verden og døde i deres sted. Messias ofret sin egen kropp og tok villig imot døden» (*Boken om Herren Messias*).

En annen av de nylig oppdagede tekstene, *Boken om almisser*, gir en tydelig redegjørelse også for Messias' oppstandelse. «En flygende udødelig, kledd i klær så hvite som snø, ble sendt fra ham som er universets Ærerike. Han kom fra himmelen, nærmet seg vaktene, gikk fram til den store steinen, rullet bort den klippesteinen som var plassert foran inngangen, og satte seg på den. Vaktene som kjente igjen [denne skikkelsen] som en flygende udødelig, gikk inn i graven og lette etter kroppen, men fant den ikke. De diskuterte [saken] med hverandre, og deretter forlot de graven og gikk for å rapportere til jødene om alt det de hadde sett» (*Boken om almisser*, overs. til engelsk av M. Nicolini-Zane).

Etter 200 år med forkynnelse forbød en seinere Tang-keiser alle «fremmede» religioner, inkludert kristendommen. Men syrisktalende misjonærer fortsatte å forkynne langs Silkeveien, og da Marco Polo besøkte Kina på 1100-tallet, fant han kristne kirker i mange kinesiske byer. Etter reformasjonen kom katolske og protestantiske misjonærer fra Europa og Amerika med det samme frelsesbudskapet til en ny generasjon kinesere. I dag tror man at det fins kanskje 100 millioner kinesisktalende kristne i Folkerepublikken Kina, Hong Kong, Taiwan og andre land.

Disse gamle kinesiske kristne tekstene synes å forkynne kristendommens sannheter på en fremmed måte, og iblant er de vanskelige å oversette og tolke. Men som sitatene ovenfor viser, er det tydelig at de har forsøkt å gjøre sitt beste med å formidle det kristne budskapet om en guddommelig Messias som kom til jorden og led døden i menneskehetens sted – og at evig frelse tilbys fritt til de som tror på ham. Det samme budskapet forkynnes fortsatt av kristne pastorer i Kina og i immigrantsamfunn rundt omkring i verden. På visse steder og i perioder har de kunnet gjøre det fritt. Andre steder har de blitt tvunget til å gjøre det under streng regjeringskontroll eller hemmelig.

Evangeliets budskap trenger å bli oversatt slik at det får en «kinesisk drakt» for å

Nestoriansk stele i Kina

kunne bli formidlet korrekt og grundig til kinesiske mennesker. Det gjøres best av kinesiske pastorer og teologer. Asia Lutheran Seminary i Hong Kong har utdannet pastorer og lærere i 18 år for å gjøre dette. Det har særlig lagt vekt på en grundig undervisning i gresk og hebraisk fordi de tror at dette gjør det mulig for kinesiske lutherske pastorer lettere å overføre budskapet direkte til det kinesiske språket og den kinesiske kulturen uten først å måtte gå gjennom den vestlige kulturens filter. Må Gud fortsette å velsigne spredningen av evangeliet blant det kinesiske folket og vise oss vestlige kristne så mange måter som mulig som vi kan bistå dette arbeidet på.

Av Glen Thompson (WELS), tidligere misjonær i Zambia og Hong Kong, professor ved Wisconsin Lutheran College og Asia Lutheran Seminary (Hong Kong), og gjesteprofessor ved Biblicum i Sverige. Han driver nettsiden www.fourthcentury.com.

Foto: Natalie Toombs, unsplash.com

Kristnes kjennetegn

Bibelstudium over 1. Johannesbrev – del 3

«På dette vet vi at vi kjenner ham: at vi holder hans bud. Den som sier: «Jeg kjenner ham», men ikke holder hans bud, er en løgner, og sannheten er ikke i ham. Men Guds kjærlighet er blitt fullendt i den som holder hans ord. Slik kan vi vite at vi er i ham. Den som sier: «Jeg er i ham», må leve slik Jesus levde. Mine kjære! Det er ikke et nytt bud jeg skriver til dere, men et gammelt bud som dere har hatt fra begynnelsen av. Dette gamle budet er det ordet dere har hørt. Likevel er det et nytt bud jeg skriver om, et bud som er sant i ham og i dere. For mørket viker, og det sanne lys skinner allerede. Den som sier han er i lyset, men hater sin bror, er ennå i mørket. Den som elsker sin bror, blir i lyset og det er ikke noe anstøt i ham. Men den som hater sin bror, er i mørket og vandrer i mørket. Han vet ikke hvor han går, for mørket har blindet øynene hans» (1 Johannes 2,3-11, egen oversettelse).

På dette vet vi at vi kjenner ham: at vi holder hans bud. Apostelen Johannes bruker veldig ofte uttrykket «kjenne». Det henger sammen med at datidens vranglærere ofte brukte dette uttrykket som sitt slagord. Ordet gnostiker kommer av *gnōsis*, som betyr «kunnskap». Det fantes en hel del lærere på apostelen Johannes' tid som påberopte seg dypere kunnskap om ån-

delige ting enn det andre kristne får ved ganske enkelt å holde seg til apostlenes ord. Noen påsto for eksempel at de kjente Satans dybder (se Åp 2,24). Gnostikernes dypere kunnskap var bare kunnskap i navnet (1 Tim 6,20).

Å kjenne Kristus er å tro på ham som sin frelser. Og vi er frelst ved troen alene, uavhengig av lovens krav, uavhengig av gjerninger, uavhengig av vår kjærlighet. Men en sann tro er alltid virksom i kjærlighet. Var den ikke virksom i kjærlighet, ville den ikke vært en sann tro. Den ville ikke vært en levende tro, men en død tro. Vi blir frelst ved tro alene, men troen er aldri alene, det vil si uten gjerninger. *På dette vet vi at vi kjenner ham: at vi holder hans bud.* Lydigheten mot hans bud er et kjennetegn på at vi virkelig kjenner Kristus som vår frelser og at kjennskapet er virkelig, ikke bare noe vi innbillen oss.

Gud trenger ikke våre gjerninger. Han er forsonet med oss uten vår fortjeneste. Han har forsonet oss med seg selv ved Kristi fullkomne liv og død. Han ofret seg selv én gang for alle. Vi er rettferdige ved Kristi blod. Gud trenger ikke våre gjerninger, men nesten vår trenger dem. Paulus skriver: «Ha ingen skyld til noen, annet enn det å elske hverandre» (Rom 13,8). Og Jesus sier i Bergprekenen: «Alt dere vil at andre skal

gjøre mot dere, det skal også dere gjøre mot dem» (Matt 7,12). Først blir vi frie fra syndene. Så tjener vi vår neste i kallet og standen Gud har satt oss i.

En sann kristen kan virkelig si: «Ja, Herre, jeg holder budene dine.» Vi holder dem ikke som vi vil. Vi holder dem ikke fullkomment. Vi gjør Gud til en løgner om vi sier vi ikke har synd (se 1,10). Men Jesu blod renses oss for all synd. Det renses alle våre gjerninger fra alt urent og ufullkomment. De helliges rettferdige gjerninger er skinnende rent lin (se Åp 19,8).

Den som sier: «Jeg kjenner ham», men ikke holder hans bud, er en løgner og sannheten er ikke i ham. De gnostiske vranglærerne på apostelen Johannes' tid som hevdet at de kjente Kristus og egenrådig søkte å innvie enfoldige kristne i all slags dybder av kunnskap, foraktet Guds bud som barnelærdom, som uforenlig med den såkalte kristne friheten deres. De levde etter sine lyster. De elsket verden, ikke Kristus. De var løgnere. Sannheten var ikke i dem. Kunnskapen deres var ingen kunnskap.

Vi er dermed advart mot lignende lærere i dag. Det finnes også i dag mange som hevder de kjenner Kristus, men som forakter hans bud og begrunner det med såkalt vitenskap. Å tolke Bibelen ved den historisk-kritiske

metoden er vitenskapelig, hevdes det, selv om det fører til mistolkning av de bibelske forfatternes egne meninger og undergraver Bibelens autoritet.

Men Guds kjærlighet er blitt fullendt i den som holder hans ord. Slik kan vi vite at vi er i ham. Guds kjærlighet er at han har sendt sin Sønn til soning for våre synder. Han gir oss sin kjærlighet ved evangeliet. Ved evangeliet gir han oss sin Ånd. Dermed har vi Guds kjærlighet i oss. «Guds kjærlighet er utøst i våre hjerter ved Den Hellige Ånd som han har gitt oss» (Rom 5,5).

Guds kjærlighet blir fullendt i den som holder hans ord. Guds kjærlighet oppnår med andre ord sin hensikt hos den som holder hans ord. Her sammenfattes Kristi forskjellige bud med «ord». Det sammenfatter alt Kristus har befalt. Han sa til disiplene da han ga dem oppdraget å gjøre alle folkeslag til disipler: «Lær dem å holde alt jeg har befalt dere» (Matt 28,20). Det kan sammenfattes med tro og kjærlighet (se 1 Joh 3,23).

Den som sier: «Jeg er i ham», må leve slik Jesus levde. Ved å bli en tjener for sine disipler ga han dem et forbilde (Joh 13,15). Som han har elsket oss, skal vi elske hverandre (Joh 13,34; 15,12).

Mine kjære! Det er ikke et nytt bud jeg skriver til dere, men et gammelt bud som dere har hatt fra begynnelsen av. Dette gamle budet er det ordet dere har hørt. Likevel er det et nytt bud jeg skriver om, et bud som er sant i ham og i dere. For mørket viker, og det sanne lys skinner allerede. Johannes vil ha seg frabedt at han tilhører dem som stadig kommer med noe nytt. Han skriver ikke et nytt bud til sine lesere. Nye bud er forkastelige. Han forkynner et gammelt bud. At de skulle elske hverandre, var ikke noe nytt for dem. Det hadde de hørt fra begynnelsen av ved apostlenes ord. De hadde forkynt det for dem.

Det er likevel et nytt bud. Hva

som er nytt, forklarer Kristus selv når han sier: «Som jeg har elsket dere, skal dere elske hverandre» (Joh 13,34). Det nye er at vi nå har Kristi eksempel.

Budet er sant i ham og i dem som tror på ham. Det er sant i Kristus. Han holdt budet fullkomment. Nettopp derfor er han det fullkomne forbildet for de troende. Men budet er også sant i dem. De holder det også, om enn ikke fullkomment som Kristus. For troen er virksom i kjærlighet.

At budet er sant i Kristus og i de troende, begrunner Johannes som følger: *Mørket viker og det sanne lys skinner allerede.* Kristus er det sanne lys (Joh 1,9). Han har opplyst oss ved evangeliet. Vi var en gang mørke, men nå er vi lys i Herren (Ef 5,9). Den kristne kirkes historie er som en eneste lang kommentar til dette ordet: *Mørket viker, og det sanne lys skinner allerede.* Verdens historie, derimot, kan beskrives mer som følger: «Lysset skinner i mørket, og mørket har ikke grepet det» (Joh 1,5, egen oversettelse).

Mørket viker. Vi er ikke lenger mørke, men vårt gamle menneske er bare mørke. Det bor ikke noe godt i vår gamle natur (se Rom 7,18). Men mørket viker. Det sanne lys lyser for oss i evangeliet i ord og sakrament. Han opplyser, leger og styrker forsamlingen med nåden sin. Det vil han fortsette med helt til alt mørke er fordrevet. Til slutt vil mørket i oss være helt borte. Evighetens lys vil fordrive alt mørke. I den evige saligheten som Gud gir oss, finnes ikke noe mørke.

Den som sier han er i lyset, men hater sin bror, er ennå i mørket. Den som elsker sin bror, blir i lyset og det er ikke noe anstøt i ham. Men den som hater sin bror, er i mørket og vandrer i mørket. Han vet ikke hvor han går, for mørket har blindet øynene hans. Med navnet «bror» mener Johannes en medkristen. Guds barn er én kropp i Kristus Jesus. Lemmer på samme

kropp kan umulig hate hverandre. Den som hater sin bror, viser dermed at han ikke er noen bror. Han er i mørket fram til nå.

I sitt tredje brev skriver apostelen Johannes om en mann som het Diotrefes, som gjerne ville være den fremste i menigheten. Men han hatet de sanne lysets barn, brødrene, selv om sannheten og apostlene vitnet for dem, slik de vitnet for Demetrios (se 3 Joh 9,10,12). Diotrefes viste ved sitt hat at han var i mørke selv om han påsto noe annet.

Det finnes ikke noe nøytralt standpunkt mellom lys og mørke, og det finnes ikke noe nøytralt standpunkt mellom kjærlighet og hat. Den som ikke elsker sin bror, hater sin bror. Han vandrer i åndelig mørke. Han vet ikke hvor han går. Mørket har blindet øynene hans. Dermed er vi advart mot slike lærere som gjerne kalles brødre, men som motsier det ved å forakte det gamle ordet om den nye kjærligheten.

Den som elsker sin bror, blir i lyset. Kjærligheten til brødrene er et kjennetegn på det. Jesus sier: «Som Far har elsket meg, har jeg elsket dere. Bli i min kjærlighet. Hvis dere holder mine bud, blir dere i min kjærlighet, slik jeg har holdt min Fars bud og blir i hans kjærlighet» (Joh 15,9-10).

Det er ikke noe anstøt i den som elsker sin bror. Han faller ikke fra evangeliet. Han tar ikke anstøt av Kristi ord, men blir værende i det selv om han ser at broren har svakheter og mangler. For «kjærligheten skjuler en mengde synder» (1 Pet 4,8). «Stor fred har de som elsker din undervisning, ingen ting får dem til å snuble» (Sal 119,165, egen oversettelse). «For de rettskafne er stien en ryddet vei» (Ordsp 15,19). «Ditt ord er en lykt for min fot og et lys på min sti» (Sal 119,105).

David Edvardsen

Tidens tegn

Vi finner Jesu utførlige undervisning om hva som må skje i Matteus 24, Markus 13, Lukas 21 og selvfølgelig i Åpenbaringsboken. I evangeliene skisserer evangelisten hendelsesforløpet fra Jerusalems ødeleggelse til tidens ende med klare og tydelige ord, men han fletter også inn et par lignelser og bilder. I Åpenbaringsboken er forholdet omvendt – det meste uttrykkes med billedspråk. For å forstå Åpenbaringsboken må vi begynne med å lære oss den undervisningen Jesus gir med klare ord i evangeliene.

Bibelen inneholder hundrevis av profetier. De fleste av profetiene i Det gamle testamente gikk i oppfyllelse allerede på Det gamle testaments tid. Det nye testamente gjør rede for hvordan de gamle profetiene om Messias gikk i oppfyllelse. Nå er det bare noen få profetier som ennå ikke har gått i oppfyllelse. Dette er *profetiene om tidens ende og Jesu gjenkomst i herlighet*.

Når vi har sett hvor fantastisk Gud har oppfylt alle de andre profetiene, forstår vi at også disse helt sikkert vil gå i oppfyllelse. Ja, mye i Jesu forutsigelser om endetiden er faktisk ikke lenger trosspørsmål på samme måte som de var for de første tilhørerne. Disiplene hadde ikke sett ødeleggelsen av Jerusalem, men trodde det på Jesu ord. De hadde heller ikke på samme måte som oss hørt rykter om krig og naturkatastrofer. Mange av Jesu forutsigelser har allerede gått i oppfyllelse og fortsetter å gjøre det. Gardinen har åpnet seg slik at vi ser det med egne øyne.

Jesus fremstiller ødeleggelsen av Jerusalem som innledningen til hendelsene som senere skal finne sted og som indikerer at den siste dagen nærmer seg. Forutsigelsen om Jerusalems ødeleggelse er spesifikk og gikk i oppfyllelse i år 70. Men andre hendelser er av mer generell karakter og det er ikke mulig å sette

årstall på de enkelte hendelsene. Jesus har forutsagt at falske messiasskikkelser vil stå fram, at vi vil høre om kriger og opprør, at det vil komme store jord-skjelv og hungersnød det ene stedet etter det andre, og at kristne vil bli forfulgt og forhatt. Alt dette har skjedd og fortsetter å skje foran øynene våre.

Så kommer Jesus igjen inn på en bestemt hendelse som skal gå forut for hans gjenkomst: *Det skal vise seg tegn i sol og måne og stjerner, og på jorden skal folkene bli grepet av angst og rådløshet i larmen fra hav og brenninger. Mennesker skal forgå av redsel og gru for det som kommer over jorden. For himmelens krefter skal rokkes* (Luk 21,25–26). Vi vet ikke nøyaktig hva det betyr at himmelens krefter skal rokkes. Men det betyr at den ordningen vi ser nå med sol, måne og stjerner, vil bli forstyret. Havene vil også få en type høye bølger som ikke tidligere er sett.

Gud opprettholder og styrer hele universet: *Løft blikket mot det høye og se: Hvem har skapt alt dette? Han som teller stjerners hær, fører dem ut og kaller dem alle ved navn* (Jes 40,26). Men like før Kristi gjenkomst vil himmelens krefter bli rokket. Det betyr nok at solen og månen og stjernene vil ta en annen kurs og det blir åpenbart for alle at himmel og jord går mot sin undergang. I Andre Petersbrev kapittel 3 skriver apostelen at de himler og den jord som nå er, er i kraft av Guds ord blitt spart til ilden (v 7). Når Herrens dag kommer, skal himmelen forgå med et voldsomt drønn, himmellegemene skal komme i brann og bli fortært og jorden og dens gjerninger ikke lenger eksistere (v 10 – etter Svenska Folkbibelns oversettelse).

Når disse tegnene viser seg, vil menneskene bli grepet av angst. Folk vil miste pusten av redsel mens de venter på det som skal ramme verden. De har ikke forberedt seg og forstår ikke hva som skjer. På

grunn av sin vantro vil de ikke forstå hvorfor himmelens krefter rokkes og tegn viser seg i solen og månen og stjernene, selv om Gud har forutsagt alt som må skje.

Astronomer studerer banene til planetene. De forsøker å forklare ordningen. Men det som ikke kan undersøkes med noe instrument, er at Gud har skapt alt med sitt ord og at han fører himmelens hærskere fram i sine bestemte baner. *Han ... kaller dem alle ved navn. Hans kraft er så stor og hans styrke så veldig at ikke én skal mangle* (Jes 40,26). Forskere antar at de kreftene som nå er virksomme vil fortsette å være det på en forutsigbar måte. Men slik blir det ikke. Jesus sier at himmelens krefter skal rokkes. Selv om vi ikke er astronomer, kommer vi til å vite mer om hva det betyr når det faktisk skjer. Vi vet hvem som har skapt alt og opprettholder alt. Vi vet også hvem som skal rokke himmelens krefter. Vi vet at da skal Kristus komme tilbake med makt og herlighet. Akkurat som vi forstår at sommeren er nær når knoppene på trærne springer ut, vet vi at Guds rike er nær når alt dette skjer.

Det fins ingen grunn til å bli grepet av angst. Jesus sier: *Men når dette begynner å skje, da rett dere opp og løft hodet! For da skal dere snart bli satt fri* (Luk 21,28). For to tusen år siden kom han i ydmykhet for å opprette og utbre sitt rike ved å utøse sitt blod som betaling for våre synder og så dra alle til seg ved evangeliet. *I ham har vi frimodighet, og i troen på ham kan vi komme fram for Gud med tillit* (Ef 3,12). Når han kommer tilbake, kommer han ikke i ydmykhet, men med stor makt

og herlighet. Men vi som har tatt imot ham i tro, har ingenting å frykte. Vi kan med glede møte ham og ønske ham velkommen. Paulus skriver: *Når befalingen lyder, når erkeengelen roper og Guds basun høres, da skal Herren selv stige ned fra himmelen, og de døde i Kristus skal stå opp først. Deretter skal vi som er igjen og ennå lever, bli rykket bort sammen med dem i skyene for å møte Herren i luften. Og så skal vi være sammen med Herren for alltid* (1 Tess 4,16–17). Vi skal bli befridd fra ilden som vil oppløse himmellegemene og brenne opp alt på jorden.

Når vi vet alt dette, får det konsekvenser for livene våre. Paulus oppfordrer oss: *Innrett dere ikke etter den nåværende verden, men la dere forvandle ved at sinnet fornyes, så dere kan dømme om hva som er Guds vilje: det gode, det som er til glede for Gud, det fullkomne* (Rom 12,2). Og Jesus oppfordrer oss: *Våk hver tid og stund og be om å få kraft til å komme velberget fra alt det som skal hende, og bli stående for Menneskesønnen* (Luk 21,36).

Vi vet at alt det Herren har forutsagt, kommer til å skje. Derfor venter vi på Kristi gjenkomst uten angst og rådløshet. *Etter hans løfte venter vi på en ny himmel og en ny jord, hvor rettferdighet bor* (2 Pet 3,13). Kristus, Kongen sier: *Himmel og jord skal forgå, men mine ord skal aldri forgå* (Luk 21,33).

Bønn: Herre Jesus Kristus, gjør oss forberedt på å ta imot deg med glede når du kommer tilbake. Bevar oss i troen på deg og ditt ord, slik at vi ikke går fortapt i lidelsene i forkant av din gjenkomst, men vinner seierskronen. Kom snart, Herre Jesus! Amen.

Stefan Hedkvist, Sverige

Israel og jødernes tilbakevending i vår tid

Av Seth Erlandsson

Profetene i Det gamle testamentet taler om en tilbakevending. Men hva slags tilbakevending er det de taler om? Seth Erlandsson vil la Bibelen selv få besvare dette spørsmålet. Han skriver bl.a.: «De tilbakevendende som Bibelen taler om, har fått et nytt hjerte, dvs. er blitt omvendt til Herren. Det Sion de omvendte vender tilbake til, er ikke et verdslig rike, men Guds evige rike, 'en høytidsfeiring' med 'Jesus, mellommannen for ny pakt' i sentrum (Hebr 12,23f).»

Hftet er på 24 sider og koster kr. 30 + porto.

Ved bestilling av 5 eks.: kr. 100,-

Bestilles fra: Forlaget Scriptura, Solåsveien 20, 4331 Ålgård

E-mail: egil@luthersk-kirke.no

Profeten Malaki

Boken

Når Malakis bok skrives, er det gått rundt hundre år siden folket vendte tilbake fra fangenskapet i Babylon. I løpet av den tiden har troen på Gud blitt tynnet ut både blant folket og prestene. For å ta tak i konkrete problemer som har oppstått i denne situasjonen er boken skrevet i dialogform. Forfatteren løfter fram folkets spørsmål og formidler svar fra Gud. Svarene gir en fornyet åpenbaring av

Guds kjærlighet, men også hans dom over synden. Til slutt ønsker forfatteren å gi folket håp mens de venter på at Messias skal komme.

Forfatteren

Malaki er det siste leddet i den lange kjeden av profeter fra Det gamle testamente, og derfor er boken hans høyst sannsynlig slutten på Det gamle testamentes kanon. Vi vet ingenting om hans personlighet og historie. Men ved å sammenligne Malaki 2,11-17 med Nehemja 13,23-27 og merke oss samsvaret mellom disse to stedene, føler vi oss trygge på å si at Malaki forkynte i Jerusalem i Nehemjas dager og støttet denne lederen av folket i hans reformatoriske arbeid.

Siden navnet Malaki kan oversettes «min engel» eller «min budbringer», har det blitt foreslått at det ikke brukes her som et personlig navn, men som en offisiell tittel brukt av forfatteren, som kan være Nehemja. Denne ideen må imidlertid avvises, ikke bare fordi det kun er ren gjetning, men særlig fordi alle de andre profetenes bøker ble publisert under forfatterens virkelige navn.

Innholdet

Legg merke til den særegne formen for dialog der Gud først kommer med en påstand som folket så stiller spørsmål ved. Deretter forklarer Gud enda tydeligere hvor langt folket har vendt hjertene sine bort fra Gud. Malaki irettesetter jødene for deres religiøse likegyldighet, noe som bevitnes av deres ekteskap med hedenske kvinner. Han retter også skarp kritikk mot prestene som grovt forsømte sin plikt til å forkynde

Guds rene Ord.

Boken inneholder sju dialoger mellom Gud og folket: 1,2-5 Om Guds kjærlighet til folket, 1,6-2,9 Om prestenes svik mot Gud, 2,10-16 Om troløshet mot Gud, 2,17-3,5 Om Guds rettferdighet, 3,6-7 Om å vende seg til Gud, 3,8-12, Om folkets tyveri fra Gud og 3,13-4,3 Om hovmod og ydmykhet.

Eksempel på dialogen:

Gud: Dere har trettet HERREN med deres ord.

Folket: Hva er det vi har trettet deg med?

Gud: Med å forvrengte moralen og påstå at ondt er godt.

«Elia» og «Rettferdighetens sol»

Malaki avslutter boken sin med å forutsi både døperen Johannes og Messias komme. Han kaller døperen Johannes for Elia og Messias for Rettferdighetens sol. Messias vil komme som en sol med «legedom under sine vinger». Jesus sier: «Jeg er verdens lys» (Joh 8,12). Han er det sanne lyset som bringer sann legedom.

Den kristne julen kan betraktes som «rettferdighetens soloppgang». Den gode nyheten er at Guds Sønn er født inn i vårt mørke med legedom for hele verden. Han er en medisin som tilbys fritt og for intet til alle mennesker og som mottas ved tro. Som den siste av profetene i den gamle pakt, får Malaki komme med dette trøsterike budskapet omtrent 400 år før Frelserens fødsel i Betlehem.

Ingvar Adriansson, Sverige

Himmelen

De siste tider – del 25

Hvor mange mennesker blir det i himmelen?

Jesus sa en gang at det vil bli forholdsvis få som kommer til himmelen: «Gå inn gjennom den trange porten! For vid er porten og bred er veien som fører til fortapelsen, og mange er de som går inn gjennom den. Men trang er den porten og smal er den veien som fører til livet, og få er de som finner den» (Matt 7,13-14). «Og fordi lovløsheten tar overhånd, skal kjærligheten bli kald hos de fleste. Men den som holder ut til enden, skal bli frelst» (Matt 24,12-13).

Men da Johannes fikk sin store åpenbaring av himmelen, så han en stor mengde mennesker der: «Deretter så jeg en skare så stor at ingen kunne telle den, av alle nasjoner og stammer, folk og tungemål. De sto foran tronen og Lammet, kledd i hvite kapper, med palmegreiner i hendene» (Åp 7,9).

Og Jesus selv profeterte: «Det sier jeg dere: Mange skal komme fra øst og fra vest og sitte til bords med Abraham og Isak og Jakob i himmelriket» (Matt 8,11).

De troende har alltid vært og vil alltid komme til å være en minoritet her på jorden. Men når alle troende som en gang har levd, samles i himmelen, blir det en stor og mektig skare av mennesker.

Jehovas Vitner sier at det skal bare være 144.000 i himmelen. De tolker tallene i Åp 14,1 bokstavelig: «Og jeg så, og se! – Lammet sto på Sions fjell, og sammen med

ham de 144.000 som hadde Lammetets navn og navnet til Lammetets Far skrevet på pannen.»

Men dette tallet kan ikke forstås bokstavelig. Åpenbaringsboken er fylt med billedspråk og tallsymbolikk. Tallet 144.000 står for det fullkomne antallet troende som blir frelst. Tallet 12 er Guds folks tall, og tallet 10 er tallet for fullkommenhet. Så 12 x 12 x 10 x 10 x 10 understreker at alle troende skal komme til himmelen. Ingen skal mangle. Tallet 144.000 er dermed en mektig og trøstefull forsikring til hver enkel kristen som tror på Jesus, om at han eller hun skal få være med i himmelen.

I Åp 7,5-8 står det at det er 12.000 fra hver av Israels tolv stammer. Heller ikke dette tallet må forstås bokstavelig. For det ville bety at ingen andre enn 12.000 personer fra Israels tolv stammer (obs! Dans stamme nevnes ikke!) vil komme til himmelen!

Dersom vi forstår tallet 144.000 bokstavelig, kommer vi også i konflikt med andre steder i Bibelen som taler om en skare så stor at ingen kan telle den. Det står i Åp 7,9: «Deretter så jeg en skare så stor at ingen kunne telle den, av alle nasjoner og stammer, folk og tungemål. De sto foran tronen og Lammet, kledd i hvite kapper, med palmegreiner i hendene.» Og i Åp 19,1 og 6 leser vi: «Deretter hørte jeg noe som lignet et mektig kor fra en stor skare i himmelen. De sang: Halleluja! Seieren, æren og makten tilhører vår Gud ... Da var det som jeg hørte lyden av en stor skare, et brus av

veldige vannmasser og et drønn av mektige tordenbrak. De ropte: Halleluja! For Herren vår Gud, Den allmektige, er blitt konge!»

Tallet 144.000 må derfor forstås som et symbolsk tall på hele den frelste skaren av alle dem som her på jorden har trodd på Jesus Kristus som sin Frelser fra synden, og som ved denne troen er blitt ikledd Kristi rettferdighets fullkomment hvite og rene kappe. De får komme til himmelen, ikke fordi de var rettferdige i seg selv, men bare på grunn av Jesus og hans frelsergjerning for dem.

De som kommer til himmelen, er de som tror på Jesus

Det er bare gjennom Jesus Kristus vi kan bli frelst. Bibelen er veldig tydelig når det gjelder frelsen. Det fins ikke frelse i noen annen enn Jesus Kristus. Den eneste måten mennesker kan bli forsonet med Gud, er gjennom Jesu offer på korset for alle deres synder.

Jesus sier: «Jeg er veien, sannheten og livet. Ingen kommer til Far uten ved meg» (Joh 14,6). Og vi leser i Apg 4,12: «Det finnes ikke frelse i noen annen, for under himmelen er det ikke gitt menneskene noe annet navn som vi kan bli frelst ved.» Paulus skriver i 2 Kor 5,19: «For det var Gud som i Kristus forsonte verden med seg selv, slik at han ikke tilregner dem deres misgjerninger, og han betrodde budskapet om forsoningen til oss.» Peter skriver: «For Kristus selv led for synder, én gang for alle, den rettferdige for urettferdige, for å føre dere fram

til Gud» (1 Pet 3,18).

Bibelen er også veldig tydelig når den sier at denne frelsen bare kan tas imot av dem som tror på Jesus Kristus ved den Hellige Ånds kraft. Det står i Rom 10,4: «For Kristus er lovens ende og mål, så hver den som tror, skal bli rettferdig.» Gal 3,26: «For dere er alle Guds barn ved troen på Kristus Jesus.» Rom 1,16: «For jeg skammer meg ikke over evangeliet. Det er en Guds kraft til frelse for hver den som tror, jøde først og så greker.»

Det er nødvendig å understreke dette fordi det faktisk har funnes en del teologer som opp gjennom historien har hevdet at også vantro kan komme til himmelen. Den sveitsiske reformatoren Ulrich Zwingli (1483-1531) hevdet at høysinnede hedninger som «Hercules, Teseus, Sokrates, Aristides, Antigonos, Numa, Camillos, Cato og Scipio» kunne få komme inn i himmelen. En del moderne teologer sier det samme. De hevder at selv om frelsen bare er gjennom Kristus, kan mange bli frelst gjennom Kristus uten å kjenne ham. Men vi finner ingenting i Bibelen om dette. Den slår fast at det er bare gjennom troen på Kristus mennesker kan bli frelst. Derfor er det også så viktig at alle får høre om ham så de kan komme til tro på ham og bli frelst. Paulus skriver i Rom 3,22: «Dette er Guds rettferdighet som gis ved troen på Jesus Kristus til alle som tror. Her er det ingen forskjell ...»

De utvalgte

Bibelen sier at de som kommer til himmelen, er de som er utvalgt av Gud fra evighet av til å bli frelst. Mennesker som kommer til tro på Jesus i løpet av livet, gjør det fordi Gud utvalgte dem og på forhånd bestemte dem til å bli frelst. Vi leser i Rom 8,30: «Og dem som han på forhånd har bestemt til dette, har han også kalt. Dem som han har kalt, har han

også kjent rettferdige, og dem som han har kjent rettferdige, har han også herliggjort.» Og til sin medarbeider Timoteus skriver Paulus: «Derfor utholder jeg alt for de utvalgtes skyld, for at også de skal nå fram til frelsen i Kristus Jesus og få evig herlighet» (2 Tim 2,10).

Bibelen taler om at Gud har en bok hvor alle navnene til dem som blir frelst, er skrevet ned. Om et menneske blir frelst, beror det derfor ikke på alle de gode gjerningene vedkommende har gjort, men fordi Gud har skrevet hans eller hennes navn i livets bok. Og disse navnene er skrevet i livets bok fra verdens skapelse.

Flere steder taler om dette: Fil 4,3: «Og jeg ber også deg, du som med rette heter Synzygos, om å hjelpe disse to. For de har kjempet med meg for evangeliet, sammen med Klemens og mine andre medarbeidere, de som har navnene sine skrevet i livets bok.» Åp 20,12 og 15: «Og jeg så de døde, både store og små: De sto foran tronen, og bøker ble åpnet. Så ble en annen bok åpnet, livets bok. Og de døde ble dømt etter det som sto skrevet i bøkene, etter sine gjerninger. ... Og om noen ikke var skrevet inn i livets bok, ble han kastet i ildsjøen.» Åp 21,27: «Men noe urent skal aldri komme inn i byen, ingen som gjør motbydelige ting eller farer med løgn, bare de som er skrevet inn i livets bok hos Lammet.» Åp 17,8: «Og de som bor på jorden, og som ikke har fått sitt navn skrevet i livets bok fra verdens grunnvoll ble lagt ...» 2 Tess 2,13: «Men vi må alltid takke Gud for dere, søsken, dere som Herren elsker. For Gud utvalgte dere til å bli frelst, som sin førstegrøde, og dere ble helliget ved Ånden og trodde sannheten.»

Læren om utvelgelsen understreker det faktum at vår frelse hviler helt og fullt på Gud og hans nåde. Gud ikke bare sendte Jesus for at han skulle være verdens frelser. Han ikke bare førte

oss til tro på Jesus ved den Hellige Ånd. Han utvalgte oss også i Jesus fra verdens skapelse. Skriften sier ingen steder at Gud utvalgte mennesker til fortapelsen. Mennesker går fortaapt bare på grunn av deres egne synder og uvillighet til å omvende seg. Paulus skriver i Ef 1,4-5: «I Kristus utvalgte han oss før verdens grunnvoll ble lagt, til å stå for hans ansikt, hellige og uten feil. I kjærlighet og etter sin egen gode vilje avgjorde han på forhånd at vi skulle få rett til å være hans barn ved Jesus Kristus ...» Og da Jesus gråt over Jerusalem sa han: «Jerusalem, Jerusalem, du som slår profetene i hjel og steiner dem som er sendt til deg! Hvor ofte ville jeg ikke samle barna dine som en høne samler kyllingene under vingene sine. Men dere ville ikke» (Matt 23,37).

Jesu posisjon i himmelen

Bibelen sier at Jesus er herskeren over alle ting, og i himmelen vil han bli tilbedt sammen med Gud Fader. Fordi Jesus er sann Gud, skal han få den samme tilbedelse og ære som Gud Fader.

Vi leser i Åp 5,13: «Og hver skapning i himmelen og på jorden og under jorden og på havet, ja, alt som finnes i dem, hørte jeg si: Ham som sitter på tronen, ham og Lammet være takk og ære, pris og makt i all evighet.» Åp 7,10: «Og de ropte med høy røst: Seieren kommer fra vår Gud, han som sitter på tronen, og fra Lammet.» Joh 5,23: «... for at alle skal ære Sønnen slik de ærer Far. Den som ikke ærer Sønnen, ærer heller ikke Far, han som har sendt ham.»

Himmelens betydning for vårt liv på jorden

Hvilken betydning har alt det Bibelen sier om himmelen for vårt liv her og nå? Får det oss til bare å tenke på himmelen og ikke bry oss om livet her på jorden? Tvert imot! Vårt håp om himmelen

får oss til å gjøre det beste ut av livet her på jorden. Men det betyr ikke at jordelivet blir det viktigste, men at vi hele tiden forstår at vårt liv bare er som et venterom før vi skal få komme inn i den evige boligen i himmelen. Håpet om himmelen får oss til å tenke på at dette som omgir oss

her, ikke er alt. Det hjelper oss til å ha håp selv om alt ser håpløst ut her på jorden. Paulus skriver i Kol 3,1-2: «Er dere da reist opp med Kristus, så søk det som er der oppe, hvor Kristus sitter ved Guds høyre hånd. La sinnet være vendt mot det som er der oppe, ikke mot det som er på jorden.»

Og i Hebr 13,14 står det: «For her på jorden har vi ingen by som består; vi lengter etter den som skal komme.»

(I neste artikkel i denne serien om de siste tider skal vi si litt om hva som skjer når vi dør.)

Egil Edvardsen

Julebønn

Kjære Herre og Frelser! Når jeg ser ut over denne konfliktfylte og sårede verden, er det lett å bli grepet av angst på grunn av alt som skjer. Men når jeg ser på din ankomst til jorden, får jeg en anelse om hva virkelig fred er for noe. Du lot deg føde som et forsvarsløst barn, akkurat som meg og alle andre. Selv om du er Konge, ga du avkall på verdslig prakt. Englene sang om fred der hvor våpnene i dag bringer død og elendighet. Du ble selv truet på livet og måtte flykte fra landet ditt.

Profetene som bar bud om din ankomst forutsa at du skulle skape fred. «Fredsfyrste» var et av navnene dine. Men folket ditt, som du var kommet til med den sanne freden, forsto ikke at du ikke skulle bringe en slik fred som verden drømmer om. De drømte om å få tilbake storheten til din far David og gjenvinne makten under ditt lederskap. De forsto ikke at du hadde større tanker enn som så. Du sendte din Ånd for å spre budskapet om fred, ved dine apostler og tjenere, til jordens ender, til alle som vandrer i mørke og lengter etter fred i samvittigheten. Derfor har også jeg, helt her oppe i Norden, fått del i den freden. Takk for at du har kalt også meg til å være medlem av ditt folk.

Men denne arme jorden er hardt skadd. Tusenvis av uskyldige er truffet av bomber og granater. Allmektige Konge, jeg ber om at du må gjøre slutt på ondskaper som har festet grepet om verden. Barmhjertige Far, trøst alle de som har mistet et kjært familiemedlem eller venn. Vær en støtte for enker og foreldreløse. Lindre smerten og plagene til de som har mistet armer og ben. Gi håp og mot til de som har fått hjemmene sine bombet i stykker, til de som er drevet på flukt, til de som mangler vann og mat.

Gi meg visdom og kjærlighet så jeg kan strekke ut hendene mine og hjelpe de som lider. Hjelp meg å dele av mine ressurser så de kan bli til nytte for de som har blitt rammet av krigens vanvidd eller av naturkatastrofer. Vis alle folkeslag at du er den eneste veien til sann og ekte fred. La den dagen snart komme da ditt rike skal fullendes i herlighet. I ditt navn ber jeg om dette, som du har lovet at jeg får gjøre.

Velsignet er du, Herre! Deg tilhører æren i evighet. Amen.

Ola Österbacka, Finland

Vi i redaksjonen vil få ønske alle våre lesere en fin advents- og juletid fylt av den fred som bare Frelseren Jesus kan gi.

RETURADRESSE: Egil Edvardsen, Solåsveien 20,
4331 Ålgård

Tegnet: Gud med oss

Derfor skal Herren selv gi dere et tegn: Se, en jomfru skal bli med barn; hun skal føde en sønn og gi ham navnet Immanuel. (Jes 7,14)

Begynner du å bli klar til å feire Frelserens fødsel? Før jul er det så mye travel aktivitet her i verden. Folk må bli ferdig med å kjøpe inn julegaver, mat og annet som trengs til julefeiringen. Gavene, juleselskapene og menneskene gjør at de kommende dagene blir hyggelige og minneverdige for mange. Men alle jordiske gaver kommer til å slites ut eller trenge å bli erstattet. Selskapene blekner og de inviterte gjestene dukker ikke alltid opp. Eller kanskje du ikke får eller gir noen julegaver i år? For du er kanskje alene og kan ikke samles med de du er glad i og feire jul med dem. Ikke alle har en god jul å se frem til, i hvert fall ikke sett med verdens øyne. Og hjertene våre lengter etter noe mer. Vi ønsker oss en gave som aldri blir gammel, en gave vi kan glede oss over for alltid. Immanuel – det betyr: Gud med oss – er den gaven!

Gud er med oss her i verden og hans nærvær gjør en evig forskjell! Tenk på det fra Marias perspektiv. Hun fikk en spesiell beskjed om at hun skulle bli med barn (Luk 1,26-38). Hun skulle føde en gutt. Barn er alltid en gave fra Gud, men dette barnet var en helt unik gave. Han var oppfyllelsen av Jesajas profeti som var blitt uttalt om lag sju hundre år tidligere. Denne babyen var Immanuel, Gud med oss. Maria fikk bære på ham i ni måneder. Hun kalles

med rette for Guds mor. Hun kunne glede seg over Jesu fysiske nærvær mens han vokste inni henne. Han snudde på seg og sparket slik som andre foster i mors liv.

Betyr dette at Maria var nærmere Jesus enn hva du og jeg er? Ja, rent fysisk var hun det. Men åndelig vil Gud at vi i troen skal glede oss over hans nærvær, og det får vi gjøre akkurat som Maria og alle andre troende alltid har gjort. Ved troen får vi ta imot den varme omfavnelsen fra vår Far i himmelen. Ved troen er Jesus vår bror. Og Jesus er med oss der hvor to eller tre er samlet i hans navn. Han kommer til oss i ord og sakrament for å forsikre våre urolige hjerter om tilgivelse for all synd. Vi føler kanskje ikke Guds nærvær, særlig hvis vi er triste og julestemningen uteblir. Vi opplever kanskje ikke noe veldig spesielt når vi er i kirken og hører de velkjente julesangene og bibelversene. Men det er noe spesielt som skjer! Immanuel er der. Gud er med oss. Og hans nærvær betyr at vi kan få en god og gledelig jul.

Herre, gi hjertet mitt fred ved dette budskapet om din ankomst til jorden som vår Frelser. Min sjel er urolig til den finner hvile i deg. Amen.

(Fra *Meditations*)